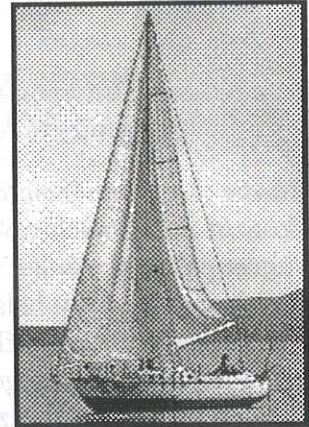
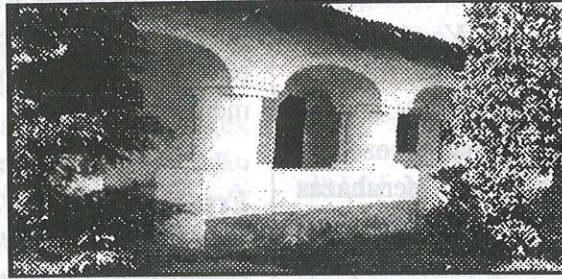

ZÁNKAI

Az
Önkormányzat,
a Közéleti Klub,
és a Zánkai Üdülőgazdák Egyesületének
Lapja.

Hírmondó

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk a
község intézményeit, egyesületeit, lakosságát

2000. október 20-án 16 órára

a *millenniumi emlékmű és emlékpark* avatására,
valamint az október 23-i ünnepi megemlékezésre.

Program:

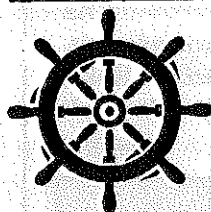
- *Himnusz*
- *Ünnepi beszédet* mond: *Filep Miklós* polgármester
- *Szekeres Károly* Munkácsy-díjas szobrászművész
millenniumi emlékművének felavatása
- *Zánka díszpolgára* cím átadása
- *Ünnepi műsor* közreműködői:
 - a *Magyar Tenger Népdalkör*
 - a *Magyar Tenger Gyermekek Néptáncgyűttes*
 - a *Bozzay Pál Általános Iskola* tanulói
- *Szózat*

Számítunk megjelenésükre!

Művelődési Ház
vezetője

Zánka Község
Önkormányzata

Bozzay Pál Általános Iskola
vezetősege

Önkormányzati hírek

Zánka Község Önkormányzatának 2000. július 27-én megtartott üléséről

- **Zánka szennyvízcsatornázás IV. ütemére** (Vérkúti út és környéke, valamint a Delta telep) a benyújtott pályázat alapján az önkormányzat elnyerte a céltámogatást, így haladéktalanul megkezdte a beruházás előkészítését. Tekintettel a beruházás várható kivitelezési költségére (nettó: 102.585 e/Ft) le kell folytatni a közbeszerzési eljárást, melynek kiírását a testület ezen az ülésén hagyta jóvá. **A társulat alakuló ülésére várhatóan 2000. október 28-án (szombaton) 11.00 órakor a Művelődési Házban kerül sor.** Az alakuló ülésről valamennyi érdekeltet külön értesíti a körjegyzőség. A kivitelező konkrét személyének kiválasztására csak a törvényi határidők betartásával, az eljárás lezárását követően kerülhet sor. Időközben értesítést kaptunk a Vízügyi Célelőirányzatra benyújtott pályázatunk sikeréről, így a pénzügyi fedezet 70 %-os mértékben biztosított a beruházásra és két újabb pályázat benyújtása is megtörtént.

- **A Művelődési Ház felújításával és átalakításával kapcsolatosan az új közbeszerzési pályázati kiírást** szintén ezen az ülésén hagyta jóvá a képviselőtestület, az előző pályázat eredménytelensége miatt. A kivitelezési szerződés megkötésére e beruházás esetén is csak a közbeszerzési eljárás lezárását követően kerülhet sor. Időközben a beruházás pénzügyi fedezetének biztosítására újabb pályázati lehetősége nyílt az önkormányzatnak, melyet be is nyújtott.

- Ezen az ülésén döntött a testület a 013/45 hrsz-ú ingatlanból 6.083 m² terület belterületbe csatolásáról, melynek célja - a község Általános Rendezési Tervével megegyezően - **építési telkek kialakítása.**

- Tekintettel arra, hogy a **Művelődési Ház felújítási munkálatai** ebben az évben nem készülnek el, úgy döntött a képviselőtestület, hogy a **millenniumi zászló átadási ünnepségét a jövő évre halasztja a létesítmény ünnepélyes átadásával egybekötve.** A **millenniumi szobor** felavatására az október 23-i ünnepség keretében **2000. október 20-án 16.00 órakor kerül sor.**

- **A nevelési-oktatási intézmények minimum feltételeire vonatkozó ütemterv elkészítésére** az intézmények vezetőit - a pedagógusok bevonásával - kérte fel a testület.

- **Az óvodában és általános iskolában - pályázati pénzből** - mint fenntartók Zánka és Monoszló Községek Önkormányzatai **szakértőt kértek fel a német nemzetiségi nyelvoktatás vizsgálatára.** Az elkészült szakértői vélemény megvitatása a következő együttes testületi ülésen történik meg, az intézményvezetők rövid értékelésével együtt.

- Úgy határozott a testület, hogy **csatlakozik az Észak-Balatoni Önkormányzatok Területfejlesztési Társulása által készített SAPARD programhoz, melynek részét képezi a turizmus fejlesztési koncepció kidolgozása is.** A programot a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium az Európai Unió támogatásával finanszírozza.

- A képviselőtestület - korábbi döntésének megfelelően - határozott a **Tusakosi 747/12 hrsz-ú ingatlan út céljára történő kisajátításáról**, mivel az ingatlanok közműellátását a jelenlegi helyzet meggátolja.

- Rendeletet alkotott az önkormányzat a 2000. június 30-ig saját hatáskörben végrehajtott, központi elhatározás alapján megvalósult **előirányzat változások** módosítására vonatkozóan.

- **A gyógyszerár és az orvos lakás épületében a fűtőkorszerűsítést** földgáz bevezetésével és a rendszer átalakításával 1.078 e/Ft + ÁFA kiviteli összegért a RÁTERM Kft-t bízta meg az önkormányzat. A beruházás elkészült és üzemel.

- A testület **Balatonudvari Község jegyzői feladatainak ellátására újabb 3 hónapra hozzájárult Solyom Béláné körjegyző megbízásához**, tekintettel arra, hogy Örvényes községgel közös körjegyzőség megalakítását tervezi a község.

- **A Tapolcai Mentőállomás támogatására** egy oktatási eszköz beszerzéséhez 20 e/Ft támogatást biztosított a testület.

Zánka Község Önkormányzatának 2000. augusztus 9-én megtartott üléséről

- A Rákóczi út 50. szám alatt lévő **önkormányzati ingatlan újabb meghirdetése** eredménnyel járt és a legkedvezőbb ajánlat alapján 4.200 e/Ft-ért eladásra

került egy zánkai érdekeltségű budapesti lakos részére, aki a vételárat egy összegben megfizette a számlánkra.

- Az Óvoda központi fűtési rendszerében működő szivattyú cseréje vált szükségessé, melyet szintén a RÁTERM KFT végzett el 120 e/Ft + ÁFA összegért. Egyébként hosszú évek óta ez a cég végzi a rendszer karbantartását is.

- Ezen az ülésen került sor a *német testvértelepülés Hüttenheim* delegációja fogadásának megbeszélésére és a program kidolgozására. A vendégek szeptember 1. és 4. közötti zánkai látogatása során több programon vettek részt és elmondásuk szerint kellemes benyomással és élményekkel gazdagodva tértek haza. Remélhetően ez a látogatás megalapozza a hosszabb távú együttműködést, melyből mind a két falunak, illetve lakóinak kölcsönös előnye származik. Már most felvetődött az iskolás gyermekek csereüdültetésének lehetősége.

BAJOR KAPCSOLATFELVÉTEL

1990 óta immár 10 éve jár hozzánk, illetve Zánkára Wilhelm Sturm Hüttenheim polgármestere a családjával. Kezdetől fogva egy nagyon szimpatikus családot ismertünk meg bennük. Végzettségét tekintve agrármérnök, így hamar találtunk közös témát is. Azóta nagyon szoros barátság alakult ki a két család között, hol Ők jönnek Magyarországra, hol mi utazunk ki hozzájuk. E szoros barátság adta az ötletet ahhoz, hogy próbáljuk meg a két falu között kialakítani a testvérfalu kapcsolatot is. Miután az iskola is próbálkozott már korábban testvérkapcsolat kialakításával, de ez valami folytán meghiúsult, a feladat adott volt.

1999. Húsvétján ismét nálunk járt Hüttenheim polgármestere és egy délutáni kávézásra átmentünk Zánka polgármesteréhez. Nagyvonalakban így kezdődött el a két falu kapcsolata. Az első találkozás alkalmával rögtön kapott egy németországi meghívást a képviselőtestület. Az őszi meghívást a korán beköszöntő tél meghiúsította, mert az utak járhatatlanok voltak a megbeszélte időpontban, így az utazást ez év áprilisára tettük át.

Az első találkozásra nyolcan utaztunk ki Hüttenheimbe, a 840 km-re lévő kis faluba. A falu a Rajna-Majna háromszögben Würzburg mellett található csodálatosan munkált szőlőhegyektől övezve. Hüttenheim lakossága földművesekből, szőlősgazdákból és kézművesekből állt. A

téli időben rőzséből és nyírfából kötöttek seprüket és ezzel keresték a kenyerüket. Ez történt az 50-es évek végén a munkanélküli időkben, a kereseti lehetőség kipótlására. Itt lett vége a seprűkötő korszaknak. Lakosságát tekintve kisebb lélekszámú mint Zánka. Közigazgatásilag 3 község alkot egy körzetet. A kis falut 1199-ben alapították, most ünnepelte fennállásának 800-ik évfordulóját. A régi központ a templomot körülölelő házakból, alatta pincéből állt, ami egyben a lakosság védelmét is szolgálta várként. Ezeket az épületeket felújították, renoválták, ugyanis építészeti szemmel különlegességgel bírnak, fagerendás vázszerkezet és a közte lévő rész a tömör fal. Mint a mezőgazdaságból élő falvak jelentős részénél, az építkezést az ésszerűség határozta meg. Zárt udvar két bejárattal, egy az utcáról, másik a mező felől. Emeletes lakóház, akár több generáció számára is közvetlenül az ehhez csatlakozó istálló, magtár, gépház, javítóműhely és minden egyéb, ami a mezőgazdaság kiszolgálásához szükséges. A falut körülölelő szántók és az azt követő szőlőhegy gyönyörűen művelt táblái és az egész területet behálózó aszfaltút hálózata csodálatos látványt nyújt. A szőlőtermesztésnek hagyományai vannak, igaz a hegyekben nem találhatók pincék, nagyobb részt szőlőfeldolgozó és értékesítő szövetkezet vásárolja fel a termést. Több privát pince is található ugyanúgy, mint nálunk. E kis falunak 3 szeszőzdeje van és több helyen is szerveznek egy vacsorával egybekötött borkóstolót. Jelenleg azon fáradoznak, hogy a régi hagyományokat mégjobban ápolva, turisztikai és bor paradicsomot alakítsanak ki. Vendégeket csalogassanak, őket programokkal ellátva eladják a megtermelt termésüket és ezért ápolva a régi hagyományait, mindent meg is tesznek. A szőlőhegy alatt egy hatalmas gipsz bánya található, ami jelentős bevételhez juttatja az önkormányzatot.

Csodálatos 4 napot töltöttünk el náluk. Viszozva a látogatásunkat szeptember 1-én, pénteken egy 12 tagú küldöttség jött Zánkára. Megpróbáltuk e pár nap alatt bemutatni kis falunkat és környékét. Szálláshelyük a Rétes csárda panziójában volt. A program délutáni kávézással kezdődött a Hangulat cukrászdában (Dégi Henrietta). Ezt követően megtekintették az óvodát és az iskolát. Az iskolai beszélgetés alkalmával már kezdtek kirajzolódní a kapcsolat jelei. Első lépésként egy levelezés a két falu iskolásai között, majd pedig ezt követően talán már nyáron egy kölcsönös csereüdülés a levelező partnerek családjinál. Fokozatosan az intéz-

mények vezetői is felvették a kapcsolatot egymással.

Ezután a Zánka és Környéke Pinceszövetkezet szentantalfai borászatát tekintettük meg. Sok kérdés merült fel, hiszen ők is szőlőtermelők. A napot egy borkostolóval egybekötött vacsora zárta a Horváth Laciék révfülöpi családi pincéjében.

Szombaton az Gyermek és Ifjúsági Centrum hajójával áthajóztunk Tihanyba, ahol megtekintettük az Apátságot és a visszaút után körbejártuk az Gyermek és Ifjúsági Centrum területét. A zánkai pincészetet is megtekintettük még vacsora előtt. A beszélgetéssel egybekötött vacsora pedig a Rétes csárdában volt.

Vasárnap a megyeszékhelyünket, Veszprémet mutattuk meg vendégeinknek, ebből is csak a Várat és a Püspöki Palotát. A délutáni protokoll kávézásra a polgármesterhez voltunk hivatalosak. A családi pincészet megtekintésére is sort kerítettünk Solyom Béláéknál, Szentantalfán. A vendégek tiszteletére a zánkai Pávakör egy kis dalcsokrot állított össze, aminek nagy sikere volt.

Hétfőn reggeli után elbúcsúztunk vendégeinktől és véget ért a 3 napos program. Nagyon jól érezték magukat, hiszen sok hasonlóság van a két falu között. Mezőgazdasággal, szőlészettel, állattartással foglalkozó emberek, mint mi és az idegenforgalom kibővítésén fáradoznak velünk együtt.

Annak jeleként, hogy a kapcsolatot komolyan gondolják, következő év májusára egy nagyobb (50 fős) küldöttség kapott meghívást. Kiszélesítve az intézmények vezetőivel, Pávakör, Táncegyüttes, Borászat, stb. vagyis egy kulturális csoport utazna. A viszonzás viszont a Zánkai Halásznapiokra tevődne, színesítve ezzel is annak programjait.

A hivatalos keretek között megtartandó kapcsolatfelvételre a májusi kiutazásunk alkalmával kerülne sor. Kis lépések vezetnek ahhoz, hogy az iskolai levelezéstől eljussunk egy egész falut felölelő kapcsolatig, esetleg gazdasági kapcsolatig is. A készség mindkét fél részéről maximális. Megismerve egymást, egyre jobban elmélyül majd a kapcsolat, mindkét fél látótere bővül, új dolgokat ismerünk meg, amit megpróbálunk majd hasznossá tenni. Szeretném megköszönni azoknak a segítségét, akik vendégeink itt tartózkodása alatt önzetlenül segítettek.

Rétes csárda: **Jószainé Rózsahegy Ottília**

Gyermek és Ifjúsági Centrum igazgatónöje: **Bogó Ágnes**

Hangulat cukrászda: **Dégi Henrietta**

Solyom Béla és családja

Horváth László és családja

Remélhetőleg e kapcsolat mindkét fél számára gyümölcsözővé válik.

Zánka, 2000. szeptember 26.

Péringer Miklós

képviselő

Zánka Község Önkormányzatának 2000. szeptember 7-én megtartott üléséről

- Az államháztartási törvényben előírtaknak megfelelően minden év szeptember 15-ig kell megtárgyalnia a képviselőtestületnek a **költségvetés I. félévi végrehajtásáról** szóló **tájékoztatót**. A testület megállapította, hogy a **gazdálkodás kiegyensúlyozott volt, az intézmények gazdálkodását pénzügyi nehézségek nem gátolták**.

A bevételek 49,02 %-ban realizálódtak, míg a kiadások 43,17 %-ban teljesültek. A kiadási lemaradást az ismert okok miatt tolódó beruházások megkezdésének csúszása okozta. Az intézmények esetében a működési kiadások nem haladták meg egy esetben sem a tervezetthez viszonyított időarányos 50 %-ot. **Elkészült a strandon a díszburkolat kiépítése és a közvilágítás.** A betervezett kisebb beszerzések megtörténtek. A testület a gazdálkodást összességében jónak értékelte.

- Szintén törvényi előírás alapján került sor az **"Országzászlóra vonatkozó előírásokról és feltételekről, valamint a középületek és közterületek fellobogozásáról"** szóló helyi rendelet megalkotására. A jövőben a közintézményeken állandó jelleggel ki kell tűzni a jogszabályban meghatározott méretű és anyagú nemzeti színű zászlót.

- **A tusakosi területre érkezett ajánlatokat szintén megvitatta a testület** a potenciális ajánlattevők képviselőinek meghallgatása mellett. Az ajánlatokat értékelve úgy határoztak a képviselők, hogy **egyenlőre egyik ajánlatot sem fogadják el figyelembe véve a falu hosszabb távú érdekeit.** A hasznosítás lehetősége továbbra is biztosított egy minden szempontnak megfelelő ajánlat esetén.

- **A Zánka név használatát engedélyezte a testület a Zánka GYIC Kht. részére az intézmény, internetes honlapján.**

- Az előző testületi ülésen - egyenlő szavazati arány miatt - nem született döntés a **stranddal határos ingatlanok kiskapu nyitásának kérdésében**, ezért a

Szervezeti és Működési Szabályzat értelmében ismételtén meg kellett tárgyalnia a testületnek. Az álláspontok újragondolásával **a testület nem támogatja a strandra a kiskapuk meglétét.**

- Egy elektromossággal foglalkozó cég ajánlatot tett a településnek az **intézmények és a közvilágítás energiafogyasztásának felülvizsgálatára**, melyben felajánlotta, hogy a feltárt megtakarítás 60 %-ért elvégezné ezt a munkát. A testület 50-50 %-os megosztás esetén el tudja fogadni az ajánlatot.

- **Az iskolás gyermekek szülei kérték, hogy létesítsen az önkormányzat a Rákóczi útra az orvosi rendelő elé gyalogátkelő helyet.** Az engedélyeztetés, tervezés és kivitelezés pénzügyi fedezetére a képviselők 200 e/Ft-ot hagytak jóvá. Az eljárás lefolytatása megkezdődött.

- **Egy zánkai ingatlan cseréjét kérték a helyi lakosok** a leendő József Attila utcában egy önkormányzati tulajdonban lévő ingatlannal birtokkegyesítés érdekében. A képviselők a cserével egyetértettek.

- Szintén egy **ingatlan eladásáról** döntött a testület a Tusakosban (741/8 hrsz-ú), amelyet a megosztás és a vízvezetési szolgálat bejegyeztetését követően lehet elidegeníteni. A vételár 800,- Ft/m² egységen került meghatározásra, tekintettel arra, hogy az ingatlan hosszú távon sem beépíthető, valamint szolgálatokkal terhelt.

- A **"Veszprém megye Tűzvédelméért 105"** Közalapítvány részére 17.560,- Ft támogatást szavaztak meg a képviselők. A közalapítvány évek óta gyarapítja a hivatásos tűzoltóságok működéséhez különleges helyzetekben szükséges eszközök körét.

- Döntött a testület a tartalék alapba helyezett **5 %-os béralapnak a dolgozók részére jutalomként történő kifizetéséről**, az intézményvezetők által történő differenciálásnak megfelelően.

- **A Művelődési Házra a SAPARD program keretében benyújtandó VFC pályázat** elkészítésével a KÖSZI (Veszprém) bízták meg a képviselők.

- A **község közvilágításának korszerűsítésére** vonatkozó ajánlat témájában felhatalmazta a testület a Polgármester Urat, hogy tárgyaljon az EMIB Rt-vel, és kérje meg a Zánkára vonatkozó konkrét ajánlatot.

- A körjegyzőség részéről felmerült az **informatikus alkalmazásának szükségessége**. A testület úgy döntött, hogy - tekintettel a nagy számú számítás-

technikai eszközre - fel kell mérni az intézményeknél jelentkező ilyen jellegű igényeket és azok ismeretében fog dönteni.

- A központi költségvetésből az ez évtől jelentkező **többlet feladatokra biztosított összegből 90 e/Ft-ot szavazott meg a képviselőtestület a könyvvizsgáló részére.**

Közérdekű információk

A Tusakosi terület földgáz ellátásával kapcsolatosan - többszöri érdeklődésünkre - az alábbi levelet kaptuk a KÖGÁZ Rt-től.

Középdunántúli Gázszolgáltató Részvénytársaság
Beruházási Osztály
5029/T120/00
Sillinger András

Polgármesteri Hivatal
Filep Miklós úr polgármester
Zánka
Fő u. 29.
7251

Tárgy: Zánka község földgázellátása II. ütem

Tisztelt Polgármester Úr!

Társaságunkhoz küldött tárgyi témával kapcsolatos 227-6-2000 számú levelére válaszolva az alábbi tájékoztatást adjuk.

Zánka II. ütem földgázellátásának tervdokumentációját 1998-ban a tervező elkészítette, mely terv tartalmazza a "TUSAKOSI" területet is.

Mivel a tervekhez szükséges szakhatósági és közműüzemeltetési hozzájárulások lejártak, így a tervet fel kell újítani, ill. korszerűségi felülvizsgálatnak alávetni.

Az előbbieket miatt új tervezőt kerestünk, aki a tervdokumentációt elkészíti.

A tervdokumentációt várhatóan 2000. szeptemberében elkészítettjük.

Magánutakra a szolgalmi tervek elkészültek, a Közigazgatási Hivatal a kényszerű szolgalmat elrendelte.

A kivitelezést a hatósági engedélyek beszerzésének függvényében 2000. december 31-ig el kívánjuk végeztetni.

A földgázellátás érdekében mindent elkövetünk és azt soron kívül kezeljük.

Kérjük Tisztelt Polgármester Úr szíves türelmét és megértését.

Üdvözléttel: KÖZÉPDUNÁNTÚLI GÁZSZOLGÁLTATÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Kerekes Ferenc s.k.
műszaki igazgató

Szalay Nagy János s.k.
főosztályvezető

A Zánkai "Bojtorján" Gyógyszertár téli nyitvatartása és telefonszáma:

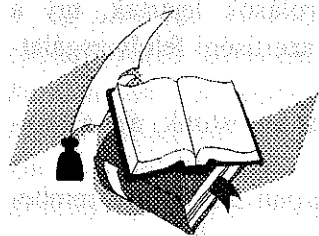
Hétfő: 14.00-17.45 óráig
Kedd- Csütörtök: 8.00-15.45 óráig
Péntek: 8.00-14.00 óráig
Telefon: 468-530

Közérdekű Adomány

A polgármesteri fogadóórán megjelent *Wolf von Gemmingen* és átadta néhai felesége *Elisabet von Gemmingen* hagyatékát 4.200 DM-ot, melyet a hölgy végrendeletileg a *Zánkai Napközi Otthonos Óvodára* hagyott, mert nagyon szeretett Zánkan nyaralni és otthonának érezte ezt a falut. *Ezúton is köszönetünket fejezzük ki az Adományozónak és a családnak*, hogy ily módon is hozzájárulnak az intézmény és a gyermekek fejlődéséhez.

Zánka, 2000. IX. 27.

Filep Miklós
polgármester

Intézményeink életéből

Óvoda

- A 2000-2001-es tanévet 40 fő gyermekkel indítottuk el. A kiscsoportba 15 gyermek, a nagy-középső csoportba 25 gyermek jár. A nagy-középső csoport csoportbontással működik, így mindkettőben folyik német nemzetiségi nevelés.

- Szeptemberben pályázatot írtunk "*Környezeti nevelés az óvodában*" címen és bízunk abban, ha kedvező elbírálásban részesülünk, akkor óvodai erdei

programunkat gazdagabbá, színesebbé tehetjük a gyermekek számára. *Az előző pályázaton nyert összegből megrendeltük óvodánk udvarára a kerti padokat, asztalokat, babaházakat.*

- Szeptember 20-án lehetőségünk nyílt arra, hogy résztvehessünk a közös *szentendrei kiránduláson*, melyet ezúton is megköszönünk.

Iskola

- A tanév befejezése után *csere táboroztatással kezdtük a nyári szünetet*, iskolánk 85 tatai diákot és tanárt látott vendégül egy hétre. Ennek fejében tanulóink 2001. és 2002. nyarán szintén egyhetes táboroztatáson vehetnek részt a tatai Vaszary János Általános Iskola vendégszeretetével élvezve. *Molnár Katalin* tanárnéni már most gazdag programot tett közzé és várja minél több tanulóink jelentkezését, akik kíváncsiak Tata óvárosának, a tatai várnak és a Vértes, Gerecse hegységek nevezetességeire, szépségeire.

- Nagy anyagi ráfordítással és az önkormányzati dolgozóink egész nyarat betöltő munkájával - kivitelezési hibából adódóan - *lecserélni kényszerültünk iskolánk összes (36 db) belső ajtaját*, és elvégeztük az épületen az egészségügyi meszelést és apróbb javításokat egyaránt.

- Több pedagógus számára a nyári szünetben is akadt iskolai feladat: továbbképzés, táboroztatás. A *Tanítók Nyári Akadémiáján* vett részt *Magyar Zita, Szántó Edit* és *Vidosa Lászlóné* június 20-25-ig, Celldömölkön. Az előadók személye (*Dr. Ranschburg Jenő, Dr. Grétsy László...*) is mutatja, hogy a pszichológiától a matematikán, a magyar nyelven, a természetismereten keresztül az iskolák anyagi problémáig szinte minden téma sorra került.

- *Az idei tanévet - a szokástól eltérően - már augusztusban kezdtük.* Augusztus 27-én csalogató, kedves műsorral - amelyet *Magyar Zita* tanító néni vezetésével közvetítettek egyes kis tanulóink - próbáltuk a nyári szabadságot iskolánk kis közösségének céljai, feladatai egy kötöttebb köteleességtudó időszakba átvezetni. Hála Istennek és közös erőfeszítésünknek gyarapodó tanulói létszámmal *tizenhét kis "fecskét"* köszöntöttünk szívhez szóló szóval, ajándékkal: *Horváth Lajos* igazgató úr velük együtt mindnyájunkat - tanítványokat, tanárokat - biztatott a kitartó, eredményes és élményekkel teli iskolai munkára.

- Még 2000. márciusában a "**Tanító**" c. szakfolyóiratban hirdették meg azt a **háromfordulós országos versenyt**, amelyre a határon túlról is jelentkezhetek a magyar nyelven tanítók.

Az első fordulóban tanítási tervezetet kellett írni az alsó tagozat valamely osztályára, választott tantárgyból. Több mint 800 pályázat érkezett matematikából és magyarból. Iskolánkban **Magyar Zita** tanítónéni matematika pályázatával bejutott a "legjobb tizenkettő" közé. A következő feladat, egy videófelvétel készítése volt egy tanóráról. Tanító nénink itt is ragyogóan teljesített, s ezzel **bejutott a legjobb 5 közé**, s ezzel a magyar nyelven tanítók legjobbjaival mérheti meg hozzáértését, szaktudását a III. fordulóban, egy szakértő zsűri előtti tanítással. **Zita néni, gratulálunk és "szurkolunk"!**

Az ország egyik legismertebb kiadója is felfigyelt iskolánk tevékenységére, s így az **Apáczai Kiadó Bázis Iskolája** lehetünk. Mit jelent ezt? Jogokat és kötelességeket. Az utóbbi évente 2 bemutató órát kell tartanunk, cserébe a kiadó minden kiadványát, ingyen megküldi az iskolai könyvtár számára, s értesíti pedagógusainkat a továbbképzésekről, új könyvei megjelenéséről.

Frissen kezdtük a tanévet, igazolják ezt sporteredményeink:

Szeptemberben igazán jó hírt kaptunk dícséri ez jó sportoló tanulóinkat és tanárukat, **Kereszturi Lászlót** az Ifjúsági és Sportminisztérium által létrehozott és támogatott **Nemzeti Atlétikai Program (NAP)** részesei lettünk. (Mi, a 152 fős Bozzay Pál Általános Iskola!) Az idei tanévtől és a megyei 24. az országos 600 tanintézmény között - **NAP - műhelyiskola leszünk.**

- Szeptember 21-én, a "**Millenniumi 2000 kupák**" kispályás **labdarúgás**ban iskolaválogatottunk II. helyezést ért el.

- A **Megyei Duatlon Diákolimpia** döntőjében **szeptember 23-án Pápán** a következő eredmények születtek:

II. korcsoport: **Egyed Katalin I. hely**
Bíró Mátyás V. hely

III. korcsoport: **Bíró Gábor IV. hely**
Tóth Zsófia VI. hely
Gyarmati Renáta VII. hely

IV. korcsoport: **Egyed Julianna I. hely**
Győri Anita VI. hely
Rózner Éva X. hely
Tóth Gergő VII. hely

Az országos döntőn, Kunmadarason (X.7.) Egyed Katalin, Egyed Julianna, Bíró Gábor képviseli iskolánkat. Gratulálunk és "Hajrá Bozzay!!!"

- Szeptember 29-én iskolánk tanulói a faliújságon emlékeztek meg az 1848. **szeptember 29-i pákozdai csata** eseményeiről, hőseiről.

- Október 6-án, Az aradi 13 vitéz napján diákjaink versekkel tisztelegnek a hősi halált halt forradalmárok előtt. A megemlékezést koszorúzás és mécsesgyújtás követi a zánkai temetőben.

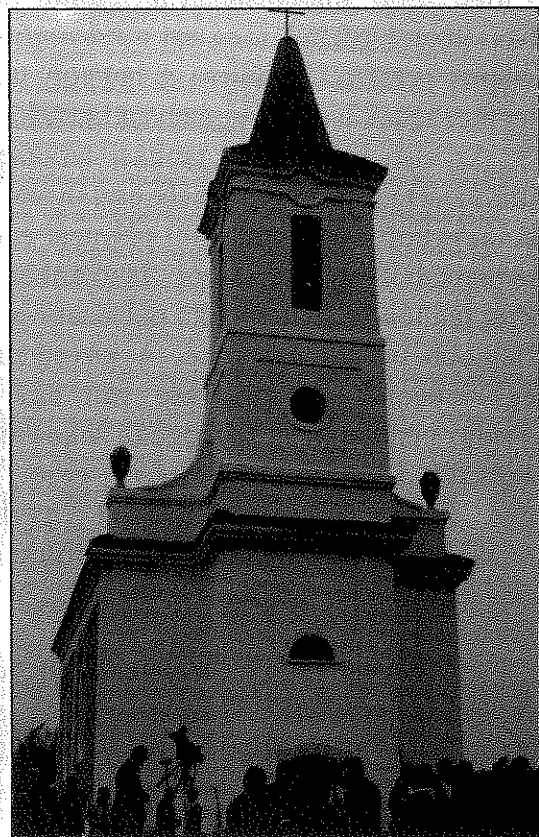
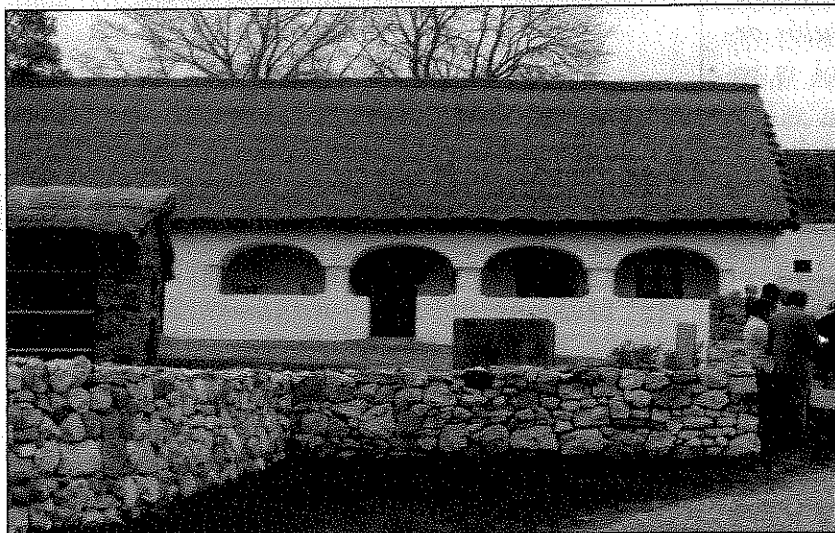
- **A Bakony, Balaton-felvidék Tájegység** ünnepélyes megnyitóján **szeptember 20-án Szentendrén** iskolánkban 30 gyermek és 22 felnőtt vett részt a **Szabadtéri Néprajzi Múzeumban.**

Az ünnepi megnyitó beszédek után lehetőségünk nyílt a tájegységünket képviselő épületek, kiállítások, kézműves bemutatók megtekintésére. A tarka programokból mindenki kedvére mazsolázhatott; volt aki a táncosok műsorában, a szalmafonás, fafaragás, seprűkötés rejtelseiben gyönyörködhetett és volt olyan is, aki a kőfaragás művészetét tanulmányozta.

A múzeumi látogatás után egy fagyizással fűszerezett rövid szentendrei séta következett.

Kirándulásunk utolsó állomása Budapesten a **Nemzeti Múzeumban** volt, ahol a "**Közép-Európa 1000 körül**" c. kiállításon többek között a magyar királyi korona másolatát, illetve a királyi palástot is megcsodálhattuk. A hazafelé vezető út is jó hangulatban telt el, sok élménnyel, új ismerettel gazdagodtunk.

Ez a kirándulás mindannyiunk számára felejthetetlen élmény marad!

Zánkát a szentendrei rendezvényen 100 fő képviselte az iskola és művelődési ház szervezésében!

Felhívás!

MILLENNIUMI KIÁLLÍTÁS VESZPRÉM MEGYÉRŐL

A zánkai Bozzay Pál Általános Iskola, a Veszprém Megyei Honismereti Egyesület és a Veszprém Megyei Pedagógiai Intézet felhívással fordul *megyénk iskoláihoz*: mind többen *látogassanak el Szentendrére, és nézzék meg a Szabadtéri Néprajzi Múzeumban 2000. szeptember 20-án megnyíló, szülőföldünket bemutató új állandó kiállítást!*

A Bakony, Balaton-felvidék tájegységet 2000. szeptember 20-án (szerdán) 11 órakor ünnepélyesen Dr. Mádl Ferenc köztársasági elnök Úr fogja megnyitni. A megnyitó után egész nap, majd a hétvégén, 2000. szeptember 23-24-én Veszprém megye vezetőinek és a települések önkormányzatainak, hagyományőrző egyesületeinek részvételével nagyszabású, színes program-együttessel közösen hívják életre szülőföldünk hagyományait.

A kiállítás a jövőben reprezentálni fogja Veszprém megye kulturális, művészeti, népművészeti és idegenforgalmi értékeit. A minden évben *április 1-től október 31-ig* látogatható múzeumot különösen a millenniumi 2000/2001-es tanévben ajánljuk a pedagógusok, szülők és tanulók figyelmébe!

Horváth Lajos

zánkai Bozzay Pál Általános Iskola
igazgatója

dr. Tóth Dezső

Veszprém Megyei Honismereti
Egyesület elnöke

Bauer Nándorné dr.

Veszprém Megyei Pedagógiai
Intézet igazgatója

A "Felhívás" megjelent a *"Rendezvények-Információk"* a Veszprém Megyei Pedagógiai Intézet kiadványa címsoldán.

Visszatekintés a Zánkai Halásznapokra és a Borhétre

Millennium évében második alkalommal rendeztük meg Zánkán a Halásznapok bővítéseként a Borhétet. 12 napig 2000. július 21-től augusztus 1-ig pezsgő élet folyt a parton. Napközben a meleg nyári nap adott lehetőséget a fürdésre és napozásra, a kora esti óráktól a kellemes, finom zánkai borok kóstoltatása mellett a folklór és könnyűzenei programokon szórakozhattott a belföldi- és külföldi nyaraló közönség, valamint a helyi és környékbeli lakosság.

Az idei *Halásznapok* az eddig megszokott színhelytől - Művelődési Ház - eltérően a *Balaton parton* zajlott. Népszerűek voltak a sport és ügyességi versenyek. A hagyományos Horgászverseny, Futballkupa, Terep kerékpárverseny mellett új színfolt volt a Homokvár-építő verseny. *Csúcsot döntött az idén a résztvevők száma.* A nemes vetélkedés mellett barátságok szövődtek és színesítették a nyaralás idejét a résztvevők számára. a falu utcáin a Tapolcai Fúvószenekar és Mazso-rett csoport menetzenejére több mint 200 szereplő vonult fel. A borongós idő ellenére több száz fős tömeg várta a Balaton partján felvonuló amatőr együtteseket. *A hét felállított borpavilon* tulajdonosainak szorgalmasan kellett töltögetni a poharakat. A *Varga és Havasi, Szabó László, Gyukli Gyula, Dobosi Dániel, Sólyom Béla, Badacsonyi Pincegazdaság* és *Zánka és Környéke Pinceszövetkezet* által termelt borok képviselték a Zánkai Borvidéket.

A Borhét színfoltja volt a tiszteletbeli *Borrend avatás* és a *Borfelismerő verseny*. *Kővári Péter* és *Kalmár István* kapta az elismerő címet a Borrend eskü letétele után.

Bíró József és Varga Zoltán celebrálta a Borfelismerő versenyt, amely 12 féle bor tippeléséből állt. A viharos, esős idő sem tántorította el a résztvevőket a versenyzéstől, sőt a borok kóstolgatása felmelegítette a versenyzőket.

Az esti kulturális programokra zsúfolásig megtelt a Balaton-part. A másfél, kétórás programok nagy sikert arattak a közönség körében. A két hét folyamán felléptek: *Füzesgyarmati Népdalkör, Ajkai Nostalgia Nyugdíjas Klub, Magyar Tenger Népdalkör, Székesfehérvári Tilinkó Népzeneke, Nyirettyű Népzeneke, Balatonfüredi Fúvószeneke, Tapolcai Fúvószeneke és Mazsorett csoport, Városlódi Néptáncgyűttes, Bakony Néptáncgyűttes, Balatoncsicsói Nemzetiségi Harmonika Zenekar és Gyermek Tánccsoport, Ezüsthíd és Aranyhíd Néptáncgyűttes, a Tihanyi Vándorszínpad, valamint Bodor György, Paksi Zita táncdalénekesek.*

Az időjárás nem mindig kedvezett a szabadtéri programoknak. Szerencsére a szervezők gondoltak az esetleges esős napokra, ezért az önkormányzat egy esztétikus, kb. 300 fő befogadására alkalmas sátorral bérelt, amely nemegyszer "megmentette" az esti programokat. *A rendezvénysorozat nagyon sikeresnek bizonyult. Jó visszhangja volt a lakosság és a nyaraló közönség körében.* Bízunk abban, hogy ez is hozzájárul ahhoz, hogy a következő években Zánka népszerűsége nőjön az idegenforgalom és a balatonparti üdülő települések sorában. Bizonyítja ezt az a felmérés is, amelyet a Napló készített a nyár folyamán az északi parton fekvő településekről, ahol Zánka az előkelő 6. helyezést érte el.

*Andocs Aranka
Művelődési Ház vezető*

Egyesületi élet

A sors írta

"ZÁNKA" Sok gyermekszív megdobban e név hallatán, akik ebben a gyönyörű környezetben épült Úttörővárosban üdültek. *Én is itt dolgoztam hosszú éveken keresztül.* Nekem többet jelent e táj, ez a szó. Ebbe a szép környezetbe a "faluk" is beletartozik, hiszen az igazi otthonom még ma is itt van. Amikor Zánkára költöztünk volt férjemmel, legelőször *Palatinusz Gyulánét* ismertem meg, mindenki

"Magdi nénijét", aki hozzásegített ahhoz, hogy itt találjunk alberletet az úttörővárosi évek után. Pár hónapig *Pallanek Ferencné*nél laktunk. Ekkor született első gyermekem, **Zoltán**. Bízom abban, hogy ebben a kedves kis faluban megtalálom végleg a jövőmet.

Nagyon szorgalmas emberek laknak itt. Legtöbb család szőlőműveléssel foglalkozik kevés szabadidejében is. A szüretetek alkalmat adtak arra, hogy megismerkedjünk a falu lakóival. 1978-ban végre az alberlet után saját lakásunk lehetett. Szomszédunk Szabó Imre és családja is segített ebben az ügyben, így költöztünk *Sütőné Lídia* néni volt házába. Aktív volt Zánka kulturális élete. Ez újabb lehetőséget adott barátkozásra, ismerkedésre. Eljártam a **NŐK KLUBJÁ**-ba, amelynek tagjaiból később megalakult a Zánkai **PÁVAKÖR**. Társadalmi munkával segítettük saját kis csapatunk előbbrejutását.

Sok nagyszerű ember járt és jár ide jelenleg is szabadidejét nem kímélve, hogy további hétköznapi munkájához talán új erőt gyűjtsön és mert szeret dalolni. *Niklesz András felesége, Marika* vállalta, hogy a kisfiamra vigyáz, így volt férjemmel együtt eljárhattunk dalolni, szerepelni. Később már harmasban mentünk szerepelni és néha kirándulni.

20 év hosszú idő a Pávakör életében. Nagyon sok emlék fűz ehhez a kis csapathoz. "Meleg szívvel" gondolok az együtt töltött időkre. Itt ismertem meg *Németh Jenőné, Marikát*, későbbi keresztmamámat, aki féltő szeretetével vett körül máig is. Jó szomszédaink voltak és amikor tudtunk, segítettünk egymáson. Anyagi lehetőségeinkhez mérten sokáig építettük régi házunkat, hogy igényeinknek megfelelő legyen. 1984-ben megszületett második kisfiam, **Tamás**. Úgy gondoltam teljes lesz a családi életem. Sajnos nem így sikerült. Elváltam. Félig elkészült ház, két kisgyermek. Nagyon nehéz időszak következett életemben, de fiaim erőt adtak. Ők adták életem értelmét. Büszke vagyok rájuk. Zoltán katonai főiskolát végzett Szolnokon. Tavaly augusztus 20-án Budapesten a Kossuth téren volt a katonatiszti avatása. Jelenleg Pápán dolgozik a repülőszöknél, mint gépészmérnök. Tamás fiam faipari iskolában jár és nyaranta diákmunkát vállal. Gyermekeim nevelésében a zánkai jegyzőség is segített anyagilag. Legelőször *Szabó Lajosné, Lenke* néni személyében.

1990-ben hozzánk költözött Édesanyám. Talán örangyalként rendelte a sors hozzám.

Sokáig az Úttörővárosban dolgoztam konyhán. Építkeztünk, másodállást vállaltam és Anyukám

mindenből kivette a "részét". "Vera mama"- mondják neki sokan. Számomra példamutató volt élete, hiszen ő is özvegyen nevelte fel három gyermekét.

1994-ben megépült Zánkán az új iskola. Hívtak szakácsnak, hogy az Óvoda konyháján az iskolások részére főzzen. Örömmel jöttem, hiszen végre itt helyben volt a munkahelyem. Igyekeztem a társadalmi munkából is kivenni a részem, hiszen jó dolog a "csapat" munka. Munkahelyemen, ami problémák voltak, próbáltuk közösen a legjobb megoldást megtalálni. Olyanok voltunk, mint egy nagy család. Sok mindent megbeszéltünk. Tavaly augusztusban leszámoltam munkahelyemről. Ajkán egy új életet kezdtem, kisebbik fiammal, Tamással költöztem ide. Talán sikerült megtalálnom páromat, akivel együtt leszek életem végéig.

Hogy miért is írtam meg ezt a kis emlékezőt, szinte önéletrajzot?

Úgy gondoltam, tudniuk kell embertársaimnak, hogy mindig hálás szívvel gondolok rájuk és ezekre az évekre. Bármilyen nehéz helyzetbe kerülünk az életünk során, mindig van megfelelő megoldás, a sors bármerre is sodor.

Köszönet mindazoknak, akik törődéssel vettek és vesznek körül bennünket a mai napig is.

Mohácsi Veronika

8400 Ajka

Szabadság tér 4/B 2/12

Házunk tája

Megmaradtak, élnek a "ősi" zánkai német családnevek

A Hirmondó 1999. évi 6. számában foglalkoztam a Zánkát újrateremtő 18. századi németajkú családok asszimilációjának néhány kérdésével. Akkor nem tértem ki egy kitüntetett fontosságú mozzanatra, jelesül arra, hogy a németajkú lakosság nyelvi-kulturális beolvadását nem kísérte a családnevek megváltoztatása, vagyis a névmagyarítás. Annak ellenére, hogy több mint két és fél évszázad telt el az újrateremtés kezdete, 1736 óta, s hogy **házáknak az 1840-es évektől egészen az 1940-es évekig a nemzeti hovatartozás tudatos kimutatását tükrözték a különböző névváltoztatási (magyarítási) mozzanatok, a zánkai németajkú őslakosság év**

századokon át megőrizte a származását, társadalmi helyzetét jól jellemző eredeti családnevét (*Geiszler = Kecskés, Siffer = Hajós, Kruczler = Keresztes, Papszt = Papp*), habár fonetikus, vagyis kiejtés szerint írott változatában. Vajon milyen körülményeknek köszönhető mindez?

A zánkai szász-thüringiai eredetű németsegnél egyrészt hiányoztak az idegen származás elrejtésének politikai indítékai, s másrészt a már a 18. század folyamán megvalósult nyelvi-kulturális asszimiláció nem is indokolt névváltoztatásokat. Így maradtak meg az állami szolgálattól jobbra független, elsősorban **földműves családok eredeti, német nevei**, ellenállva például az 1890-es évek milleniumi felbuzdulása általi nyomásnak, sőt az 1930-as években a Gömbös-kormány által meghirdetett "nemzeti egység" jobboldali radikalizmusának. Ugyanekkor névmagyarításon estek át - habár szórványosan - azok az állami, közületi szolgálatot teljesítő német családnevű zánkaiak, kikkel szemben a 2. világháború előtti időszakban egyenesen elvárás, vagyis egzisztenciális kényszer volt a magyar név felvétele. Így lett **Papszt** Dezső MÁV-tisztviselőből **Perlaki**, **Siffer** Géza csendőrből **Sólyom**. Előfordult saját elhatározásból, egyéni megfontolásból kérvényezett önkéntes névváltoztatás is, példa erre **Siffer** Kálmán esete, aki 1939-ben **Szentgróti**ra magyarította nevét, vagy a két fent ismertetett változat ötvözte. 1920-ban **Kruczler** Sándor **Kurucz**ra magyarította a nevét, mivel ez feltétele volt, hogy megkaphassa az akkor alapított vitézi érdemrendet, s a vele járó földbirtokot.

A német családneveket viselő őslakos zánkaiakon kívül természetesen tudunk más, sajnálatosan a politikai kényszer által kiváltott "önkéntes" névmagyarításról is. 1941-ben a katolikus kikeresztelkedett zsidó **Krausz** Imre kérte nevének **Varsányira** való magyarítását, 1945 elején mégis elhurcolták Auswitzba, s csak a szovjet hadseregnek köszönhetette, hogy megmenekült a gázkamrától.

A zánkai 18. századi német családnevek anyakönyvi bejegyzéseit figyelemmel kísérve leszögezhethetjük, hogy a magyar nyelvűség egzisztenciális hordereje, így a névmagyarítások tétje a keresztyén idegen népesség tekintetében az elmúlt két évszázad folyamán falunkban általában nem volt jelentős. Ezek a családok a magyarságba való betagozódásukat - például a zsidósággal szemben - sokkal kisebb áron, mégpedig családneveik megőrzése mellett is

meg tudták valósítani. S ennek eredményeként még ma is a zánkaiak lakónévsorában üdvözölhetjük a 18. századi újratelepítők patinás, "ősi" német családneveit.

Poór Ferenc

Harangszó rovat

Ezen a nyaruton sűrűn szóltak a harangok, jelezve, hogy valaki eltávozott közülünk.

Fájdalmas veszteség érte a helyi katolikus közösséget, elhunyt Facsar Sándor plébános úr. Sokan ismerték, szerették. Igen aktív ember volt, életének 60., áldozópapságának 36. évében érte a halál. Siklóson született 1940. november 15-én. A papszentelés kegyelmében 1965. június 20-án részesült Kaposvárott. Káplán volt Kéthelyen, Sümegen, plébános Kétújfalun, Vaszaron, Siófokon, Mosdóson, Balatonszepezden, Révfülöpön. A tapolcai esperesi kerület helyettes esperese, tábori lelkész Tapolcán.

Vidékünkre 1986 tavaszán került, a zánkai Jó Pásztor kápolnát már az Ő működési idejében szentelték fel. Személyében egy igen lelkiismeretes, jól szervező, az egyház ügyeinek elkötelezett papot ismertek meg hívei. **Megszervezte az egyházközséget, a hitoktatást.** A testvéregyházakkal igyekezett jó kapcsolatot kialakítani, nagyon szép hagyományai vannak falunkban a januári ökumenikus imahétnek. Lelkesen szervezte a zarándokútakat. Segített a gyerekek egyházi intézményekben való továbbtanulásában. Gondja volt rá, hogy néhány fiatal résztvegyen a világegyház rendezvényein. Működési idejében, egyre több ember látogatta a templomot, foglalkozott a gyerekek oltár körüli szolgálataival.

Nagyon sokat törődött az egyház épületeivel. A falu életébe igyekezett bekapcsolódni, megáldotta az új kenyeret, tartott előadást a Kultúrházban. **Papi hivatásával szolgálta híveit a keresztelestől a temetésig. Része volt életünknek.** A vele való kapcsolatban volt jó is, volt rossz is, kinek-kinek mi adatott a sors kifürkészhetetlen akaratából. Koporsóját a révfülöpi temetőben több százan állták körül, hitet téve **papi jelszava** mellett: **"A szeretet soha el nem múlik."** (1. Kor. 13,8)

Végezetül álljon itt néhány mondat végrendeletéből: **"Én, Facsar Sándor megköszönöm a**

Jöistennek, hogy papjának hívott engem. Minden erőmből igyekeztem Isten segítségével eleget tenni papi küldetésemnek. Nem haragszom senkire - akiket megbántottam, bocsánatot kérek tőlük - aki engem megbántott, annak pedig megbocsájtok. Minden élő imádkozzon értem, akik ismertek és szerettek. Dicsértessék a Jézus Krisztus!"

- **Bognár Józsefné, sz. Bíró Jolán,** Zánkán született, korán árvaságra jutott. Édesanyja nevelte őt és testvéreit. Dolgozott a közigazgatásban, a Balatonfüredi Borforgalmi Vállalatnál. Kedves, mosolygós, társaságkedvelő egyén volt. Fiatalkorában az akkori ifjúsági csoportban tevékenykedett, játszott színdaradokban. A falu társadalmi életébe felnőttkorában is szívesen bekapcsolódott. Tagja volt a Nők Klubjának, a Pávakörnek, a Nyugdíjas Klubnak mindaddig, amíg egészségi állapota megengedte. 74 éves korában, hosszantartó betegség után hunyt el.

- **Fülöp Lajost** 69 éves korában érte utol a halál. Katonatiszti pályafutását befejezve került Zánkára. A tanácsok összevonása után 1977-től adósként dolgozott másodmagával. Jóindulatú, munkáját becsülettel ellátó ember volt, aki az ügyfélben mindig meglátta az embert Nyugdíjaskorában munkát vál-

lalt a zánkai strand pénztárában, ahol mindenkihez volt néhány kedves szava.

- **Orovicz Károlynak** 47 év adatott ezen a Földön. Munkájának, családjának élő ember volt. Hosszan-tartó, nenéz betegségét egyre nagyobb türelemmel viselte. Élete utolsó éveit megosztotta a kórház és az otthona között. Kertjük dícsérte ragaszkodását az élethez.

Az elhunytak emlékére és a családtagok, a barátok fájdalmának enyhítésére álljon itt **Balassi Bálint** "Kegyelmes Isten" c. verséből két versszak:

Kegyelmes Isten!

Kinek kezében

Életemet adtam:

Viseld gondomat,

Vezérelj utamat,

Mert csak rád maradtam.

Add meg énnékem

Én reménységem

Szerint való jódat:

Áldd meg fejemet,

Ki bízik benned

S viseld gondomat!

Istentiszteletek rendje:

Katolikus egyház: vasárnap reggel 3/4 8-kor van szentmise (plébános úr halála miatt változás várható).

Református egyház: vasárnap de. 11 órakor van az istentisztelet.

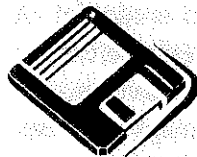
A bibliaórák október második felében kezdődnek.

A reformáció ünnepén október 31-én du. 5 órakor lesz az ökumenikus istentisztelet az evangélikus imaházban.

Evangélikus egyház: vasárnap de. 1/2 9 órakor van az istentisztelet. A bibliaórák november hónapban kezdődnek, minden hó 4. csütörtökén du. 5 órakor. Az evangélikus egyház az imaház felszentelésének 50. évfordulóját december 3-án, de. ünnepli. Igét hirdet: **Ittész János püspök úr.**

- **Házasságkötés:** **Nagy Marianna** és **Cserép János** szeptember 9-én mondta ki egymásnak a boldogító igent. A fiataloknak sok boldogságot, szüleiknek is sok örömet kívánunk!

- A legújabb zánkai polgárt, **Borda Melittát**, Borda Lajos és Szabó Csilla gyermekét szívből köszöntjük!

Életutak...

A FELTÁRULKOZÓ MÚLT (Geizler Kálmán frontnaplója 1942/43) Közreadja: Poór Ferenc

*"A csendes Don vize habja
apák s anyák bő könnyével árad"
(Régi kozák dal)*

Az Olvasóhoz

Anyai nagybátyám, az 1974-ben, 67 éves korában elhunyt **Geizler Kálmán** zánkai földműves, mint lovász közkatona teljesített szolgálatot a tragikus sorsú 2. magyar hadseregben, a IV. (szombathelyi) hadtest 7. (soproni) könnyű hadosztály 4. gyalogezrede III. (veszprémi) zászlóaljában. Kisméretű, 9x14 cm-es "kockás" spirálfüzetben, tintaceruzával vezetett frontnaplóját, melyet formailag talán nem is naplónak, hanem inkább egy sajátos "élménybeszámoló"-nak tekinthetünk. *A füzetke első és utolsó lapjai hiányoznak, a töredék mégis nagy hitelességgel és megrázó erővel tájékoztatja az olvasót a harci cselekményekről, az egyszerű katona mindennapjairól, gondolkodásmódjáról, a doni katasztrófa átéléséről. Szinte részesei lehetünk az 1943. január 13-i urivi áttörés tragédiájának, a pánikszerű megfutamodásnak. A 2. magyar hadsereg sorsa iránt érdeklődő olvasónak tanulságos kiegészítő olvasmány ez az események után jó ötven évvel előkerült és most első alkalommal nyilvánosságra hozott írás.*

A közzétett szöveget a legszükségesebb nyelvi kiigazításokon kívül változatlan formában hagytam, a lábjegyzetekkel viszont teljesebb képet kívántam nyújtani a napló tartalmának jobb megértéséhez. A lábjegyzetek egy része a naplóban előforduló nevezetesebb helyekről, cselekményekről, illetve azok háttéréről nyújt bővebb információt, másik része a tévedések, pontatlanságok korrekcióját és a fontosabbiegészítéseket tartalmazza. A vastag betűs kiemelések tölem vannak.

A Nyugdíjas Klubhoz benyújtott pályaműben képanyag is van. A pályamű a zánkai könyvtárban, a honismereti gyűjteményben megtalálható. A térkép-vázlatokat Szabó Péter Don kanyar, valamint Horváth Miklós - Szabó Péter Pihenj, te néma hadsereg c. könyvéből vettem át.

A közölt fényképek eredetijét a zánkai Poór család archívuma őrzi, csakúgy, mint a napló eredetijét. A történelmi háttér részletesebb megismeréséhez ajánlom az Olvasónak a már említett műveket, valamint Lajos Árpád: Emlékezés a 2. magyar hadsereg című doku-mentális erejű könyvét.

Poór Ferenc

A frontnapló

"... ahol szintén elszállásoltunk, de csak a szabad ég alá. A fáradtság hamar elnyomott bennünket, jól betakarózva el is aludtunk. 5-én reggelre szépen betakart bennünket a hó.(1.) De ez nappal kiolvadt. 8-ig ismét csak mentünk, semmi akadály nem volt. 9-én pihenő, nagyon szép volt az idő. A Nekler hadapród úr összehívott bennünket, hogy fényképfelvételt csinál a szakasról. Minket lovászokat a lovakkal együtt odarendelt. Persze én voltam az első az ő lovával, akit középre állított. Már éppen vigyázzt mondott, amikor a kis Cincogó valamitől megijedve akkorát rúgott, hogy ülő helyzetemből jó pár méterre elvitt. De el nem szaladt, így nem sikerült a fényképfelvétel. Csak pár perc múlva vettem észre, hogy a patkóval a jobb lábamon a bakancsot kivágta. De később a lábam is kezdett fájni. A bakancsot levette látom, hogy a bokám vérzik, és kezd dagadni. Nekler hadapród úr elvitetett az orvoshoz, ki hideg borogatást rendelt. Nagyon bántott a dolog engem, de a hadapród urat még jobban, mert csakhamar jött a parancs, hogy 10-én reggel 4 órakor indulás tovább. Másik lovász kellett, én pedig kocsira kerültem. Annyi volt az előnyöm, hogy 6 nap egymás után kocsin mentem. Míg 17-én végre jött a nagy nap, amikor ismét át kellett venni a Cincogót. A lábam még kissé fájt, de azért nem haragudtam a kis csikóra. Hogy miért kellett átvenni, azt is leírom. Jött a meleg nap, még fel sem kelt, de mégis melegített, mert megtudtuk, hogy menünk az első vonalba, a német csapatot leváltani. El is indultunk a jó Isten nevében, látva a téli harcok jeleit, ami kissé elszomorított bennünket. A sok szerteszét heverő roncs, a sok nyírfa kereszt mind azt mutatta, hogy itt már erős ütközet volt. Délután a németek már jöttek is ki az állásból, mi pedig mentünk a veszthelyre. 1942. V. hó 17. 16 óra 20 perc, amikor bemutatkozott ismét az orosz.(2.) Amint közeledtünk az állásuk felé, olyan tűzérési tüzet zúdított ránk, hogy azt sem tudtuk, hogyan védekezzünk. A német sörögök csak nevettek bennünket, mondták, hogy majd mi is megszokjuk. Hanem, amikor öközük csapott a lövedék, úgy, hogy ötten ottmaradtak, el-

ment a kedvük a nevetéstől. Nem volt más hátra, mint el kellett foglalni az állásokat, ami szépen sikerült. Hála a jó Istennek, se halottunk, se sebesültünk nem lett. A tajigáról a vetőket azonnal tüzelőállásba helyezték, mi pedig a lovakkal hátra mentünk pár kilométert az erdőben. Megkezdődött a sátorverés a kopár zöld erdőben. A héja azonban csakhamar megjelent, és kiakasztva az ő mécsesét (3.) olyan világosság lett a sötét éjszakában, akárcsak nappal, de közben a csomagot is hozta a másik, és megkezdte az ajándékosztást. Olyan suhogással jöttek a nagy bombák, hogy az emberben meghűlt a vér. Ez így ment minden áldott éjszaka. Nappal csak megvolt az ember, mert látott, de az éjszakától mindig tartott. Hála a jó Istennek, hogy ezek az ember pusztítására kitalált bombák legtöbbször célt tévesztettek. A magasból ledobva, a céltől mindig távolabb esnek, legalább ezt nagyon sokszor tapasztaltuk, vagy a jó Isten keze volt, ki távol vitte a sok szörnyeteget tőlünk. A sok ló azonban árulást követett el, mert az erdőben széjjel kötve sokat nyerítettek egymásnak. A orosz kémiszolgálatnak meg nem kellett más. Ami bizonyos, hogy száz százalékgig első rendű volt. De mégis megelőztük az első rendű kémek besugárását, mert 19-én este otthagytuk az erdőt, és hátrébb mentünk egy romban heverő faluba, s így a rengeteg bomba csak a szegény fákra hullott. Itt már volt a lónak ennivaló. A kövér rozsokban jól meghíztak. De volt ám nekünk is, a rombadőlt házak körül annyi krumpliveremre akadtunk, hogy minden nap megfőztem tizenkettő magamra 30-40 kilót. Ez tartott VI. hó 17-ig. (4.) Ekkor ismét jött a parancs, hogy be kell menni az állásba. Odaérve a Neckler hadapród úr elsőnek üdvözölt. Alig ismert a kedves lovára. Mindjárt mondta, hogy mennyire meghízott, míg a muszka megpucolt. Most tovább kell menni. Hamarosan össze is pakoltunk és elmentünk egy másik frontszakasz felé.

Pár heti menet után ismét egy erdőben táboroztunk le, a neve Simka erdő. Itt aztán kitápoztatt bennünket a muszka. Nagyon sokszor mondtuk a Dinivel (5.), na ez most ide esik, úgy kavartak egész éjjel a repülő, mint a cserebogár. A nagy morgás és robbanástól az ember csak ideges lett. Innen Timnek (6.) indultunk, ahol szintén megütöztünk a muszkával. Bizony, ez megint egy emlékeztető nap Timnél (7.). Dél előtt 9 órakor már megkezdtek a támadást, ami már nem annyira sok halottal, inkább rengeteg sebesülttel végződött. A nyílt, belátható terepet annyira verette a muszka, hogy már azt mondtuk, itt ember nem marad meg.

Minden tűzérési tisztogatás nélkül nekimentünk a velünk szemben álló hatszoros erőnek, akiknek meg kell adni, hogy fegyverzete első rendű. Erről megint sokat lehetne írni. De azt mutatják az évek. A nagy tűzben mi is csak vittük a lőszert, hogy akadály ne legyen. De mindig jobban lőtt a muszka, minél jobban közeledtünk hozzá. Én mentem elől, utánam 10-20 m-re a Dini, és egy sorban a többi lovászok, mind a tizenketten. De a sok lövedék mindig jobban jött közénk. Lovam egyszercsak megállt, fejét a vállamra téve, mintha csak valamit mondana, nagyon nyöszörög. Azonnal körülnézem és látom, a jobb oldalon a hasán ömlik a vér, szólok a Dininek, hogy menjen előre, de ő is azt mondja, hogy az övé is megsebesült. A nyakát vágta ki a szilánk, de azt be lehetett kötni és továbbment. A szegény Cincogón nem lehetett segíteni, hamarosan elvérzett. Mit volt tenni, akik még tudtak menni, csak előre és előre a lőszerrel. Én meg a tűzben előre szökökkel vittem a jelentést a hadapród úrhoz. Odakúszok hozzá és jelentem, mi történt. Mindegy, fő ami, ezen már segíteni nem lehet. A szerelvényt nem hagyjuk el, eredj csak vissza és várjál kocsira, amíg jó, pakoljatok ki mindent és jertek majd utánunk. A többi lovászok, akik csak tudnak jönni, kövessenek bennünket a lőszerrel, a muszka, úgy látom, hamarosan innen is megpucol. A parancsot átveve sok katonszerencsét kívántam a hadapród úrnak és bajtársaknak. 64 főből már ekkor 37-en voltak, ők vették észre, hogy a kezem vérzik. A nagy zajban még azt sem vettem észre, hogy a lovammal együtt én is kaptam egy kis szilánkot. Az egészségügyi hamarosan bekötötte, és mentem vissza a parancsra. Visszaérve már 4 db ló be volt kötve, 1-3 lábon ment, de mégis mennyi kellett. Én ott maradva a taligánál, egy kis lyukat vájtam, magamnak, várva a további eseményeket. Nagyon hosszú volt a nap július 1-én, de végre mégis csak eljött az este. A fegyverek kissé visszacsendesültek. De nekem senki nem jött a tájamba egész délután más, mint a sebesültek, akik még tudtak menni valahogy. De este csak elballagtak hátra a vonal mögé. Én is elhatároztam, hogy itt nem maradok, de vajon merre is menjek. Elindultam a támadás irányába, számítva arra, hogy valahol csak utolértem őket. Hogy milyen egy ütés volt ez nekem, magam sem tudom, de azt tudom, hogy a Dianámat (8.) a sebesültekre dörzsöltem és néhányat, ahogy tudtam, bekötöttem. De akiket kerestem, nem találtam sehol. Amint menek

még előbbre azon veszem észre magam, hogy idegen hangokat hallok. Figyelek tovább és kivettem, hogy itt vannak az orosz állások. De hová lettek a mieink? Csak nem estek fogságba? Így tűnődtem egy kis ideig. A szegény sebesültektől meg nem akartam kérdezni, hogy hol vannak a többiek. Hamarosan határoztam és nekivetődtem nyugat felé. Ha szegény is a futás, de lehet, hogy hasznos. Éjféltől kettő volt, amikor valaki Molnár hadnagyot keresve nagyot kiáltott. Erre nagyon figyelmes lettem és nyomban elmentem a hang után. Meg is találtam a csapatot éppen két órákor. Nagyon örült a Neckler hadapród úr, hogy nem történt semmi bajom. Izenni sehogy sem tudtak, mert csak alig tudtak ők is megmenekülni a fogság elől. Megkínált vacsorával, miközben a Dini is odajött és örült, hogy megint együtt vagyunk. 2-án végül ismét összeállították a századokat, de már jóval kevesebb volt, mint elsején. Délután ismét megkezdődött a támadás, de ez már megfontoltabb volt. Tűzérseink verette a muszka állásokat. Repülőink hordták a bombát. Így aztán a muszkát sikerült kipiszkalni téli állásából. Meg szegény sebesülteinket összeszedni, kik még életben maradtak. Hogy mennyi szenvedésen mentek keresztül ezek szegények, azt leírni nem lehet.

(folytatása következik)

1 1942. május 5-ről és a vonaton Kurszkig utazó, onnan biztosított gyalogmenetben továbbinduló 4/III. zászlóaljról van szó

2 a szovjet csapatok visszavonulóban utóvédharcot folytattak

3 ejtőernyővel ledobott világító bombák, az un. "Sztálin-gyertyák"

4 ezen a frontszakaszon kb. egy hónapos állás után indult újra az előnyomulás

5 Siffer Dénes zánkai lakos, túlélte a doni katasztrófát

6 ejtsd: Tyim - város kb. feleúton Kurszk és Sztárij Oszkol között

7 az 1942. június 28. és július 10. közötti két hét az un. tyimi előretörés néven vonult be a magyar hadtörténelembe. Az 1942. kora nyarán meginduló "Operation Blau" (Kék hadművelet) során a 2. magyar hadsereg ezen időszak alatt jutott ki súlyos harcok és veszteségek árán a Kurszk környéki védőállásokból a Don folyó vonaláig

8 Diana sósborszesz volt a katonáknál

Zánkai szüret - 2000.

Tisztelt Olvasó! A Zánkai Hírmondó szerkesztősége engem kért fel az ez évi szüret értékelésére, mely kért nagy megtiszteltetésnek vettem.

A tavasz viszonylag csapadékos volt, ugyanakkor a nyár száraz és páramentes. Ennek köszönhetően a gombabetegségek (peronoszpóra, lisztharmat, szürke-rothadás) nem tudtak kialakulni, ezért ebben az évben viszonylag kevesebb permetezéssel is meg lehetett védeni a szőlőt. Viszont figyelni kellett a szőlőmolyra, aki nem védekezett ellene, komoly problémák adódhattak. A szőlőknek júliusban még időben jött a csapadék (kivéve az égeményesebb területeket. Augusztusban volt egy szárazabb kánikulai idő, melyet szerencsére a hónap második felében felváltott egy hűvösebb, csapadékosabb időszak. **A száraz melegnek köszönhetően a szőlők érése kb. két héttel előre jött.**

Az **Irsai Oliver** fajtát a Zánka és Környeke Pincészövetkezetnél augusztus 22-én kezdtük el felvásárolni. Augusztus 25-től már **Rizlingszilváni** fajta is jött be. Az **Irsai Oliver** fajta 17-18,5 mustfok közt lett szüretelve. A **Rizlingszilváni** 18-21 **mustfokkal** lett szedve. A **savtartalom** Irsai Oliver fajtánál 6,2 g/l volt, míg a **Rizlingszilváninál** 5,2 g/l. Ez főleg a **Rizlingszilváni** fajtánál igen kevés. A Pincészövetkezetnél ezeket a fajtákat redukálva kezeltük a gyümölcsös illatok, zamatok megőrzése végett. Ez most tisztítást (nyálkázást) fajlesztővel történő beoltást, valamint a must erjesztésének hűtéssel való szabályozását jelenti. A következő fajtacsoport, melyet mértünk az **Ezerfürtű** és a **Lakhegyi Mézes** fajták. Ezek 17-18,5 mustfokkal voltak szebbek, 7,2-7,8 g/l savtartalom mellett. Ez ezeknél a fajtáknál ebben az évben nagyon jónak mondható. A következő fajta az értékelésben a **Chardonnay** és a. A **Chardonnay** átlagosan 19-20 mustfok közt lett szedve, 7,2-7,5 g/l savtartalom mellett. A **Szürkebarát** 20 mustfokos a savtartalma ennek a fajtának a vártnál lényegesen kevesebb volt, mindössze 5,7 g/l. **Ebben az évben viszont csodálatosak voltak a Juhfark és Furmint fajták.** A **Juhfark** fajtát 17,5-19,5 mustfok közt lehetett szüretelni, míg a sava 9,2-11,0 g/l közt volt. A **Furmint** fajtánál itt még eddig nem tapasztalt aszúsodás lépett fel. Ezt a fajtát Balatonszepezden 22,5 mustfokkal szüreteltük, 7,8 g/l savtartalom mellett. **Ezekből a fajtákból nagyon szép borok készülhetnek.** A terület fő fajtája az **Olaszrizling**. Ennek a fajtának a szürete is kb. 2 héttel előre

került. A szőlő mustfoka 17 és 19 közt volt. Savtartalma 6,5 és 7,5 g/l közt mozgott.

Általában elmondható, hogy a Zánka - Tagyonhegy részről magasabb cukortartalmú, de alacsonyabb savú mustok vannak, míg a Szentantalfa, Balatoncsicsó, Szentjakabfa, Óbudavár területekről valamivel alacsonyabb cukortartalmú, de magasabb savú szőlők teremtek. Mennyiség szempontjából ez az év erősen közepesnek, illetve jónak mondható. A lé kiütés fajtáknak igen eltérő volt, de összességében megállapítható, hogy az átlagos lé kinyerésnél gyengébb, kb. 1 kg szőlőből 0,63-0,70 liter mustot lehetett az idén kinyerni.

Tekintve, hogy némelyik fajtáknál nagyon alacsony a savtartalom (Rizlingszilváni, Irsai, Oliver, Szürkebarát) és ha magas hőfokon is erjedt, könnyen kialakulhat egy borbetegség az úgynevezett egér íz. Sajnos már találkoztam ilyen ízű úborral. **Ez megelőzhető, ha a must vagy a bor savtartalmát megemeljük.** A bortörvény borkósavval való savtartalom emelést engedélyez. Mustnál 1,5 g/l-rel, bornál 1,5 g/l-rel növelhető maximum a sav. Citromsav borban vagy mustban összesen maximum 1 g/l lehet. Ezért citromsavval való savtartalom növelés csak nagyon kismértékben vagy egyáltalán nem javasolt.

Végezetül szeretném a gazdák figyelmét felhívni az augusztus 1-ével életbe lépett jövedéki törvényre. A Vám- és Pénzügyőrség megkezdte az adóraktár és egyszerűsített adóraktári kérelmek elbírálását. Ez helyszíni szemlével is jár, melyről kb. 10-14 nappal korábban írásos értesítést küldenek. Itt a pincét nézik meg, illetve a pincekönyvek meglétét, vezetését ellenőrzik. Leltár készlet felmérést nem végeznek. Jó szüretet és jó minőségű borokat kívánok minden szőlőtermelő gazdának!

Scher Zsolt
borász

A Földművelésügyi-és Vidékfejlesztési
Miniszter rendelete szerint
2000. november 30-ig
új mezőgazdasági gép vásárlása esetén támo-
gatási kérelem nyújtható be a megyei Földmű-
velésügyi Hivatalhoz.
A támogatás mértéke: a nettó ár 30 %-a.
A nyomtatvány a falugazdásznál
szerezhető be.

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság*Szerkesztő: T. Horváth Lajos*Felelős kiadó: Filep Miklós polgármester Kiadja: Zánka Önkormányzata* Szerkesztő bizottság címe: Zánka Művelődési Ház, 8251 Zánka, Rákóczi u. 32. Tel.: 87-468-482*Zánka Üdülőgazdák Egyesülete 1525 Budapest Pf. 33. Tel.: (1) 111-6271, 131-8986 Telefax: (1) 131-6320 Készült: 800 példányban a zánkai EnterPrint BT. Nyomdájában, Felelős vezető: Klepeisz Zoltán Tel.: 87/568-500 mellék: 9346